

Asia: VN/8757/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset

Suomen Kaasuenergia kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen tärkeästä ja monitahoisesta asiasta.

Suomen Kaasuenergia on Suomen suurin maa- ja biokaasun jälleenmyyjä. Asiakaskuntamme (yli 25 000 asiakasta) kattaa käytännössä kaikki käytössä olevat kaasun käyttömuodot pienistä liesikäyttäjistä ja ravintolakeittiöistä suuriin teollisuus- ja voimalaitoskäyttäjiin. Suomen Kaasuenergia myi kaasua vuonna 2020 noin 1000 GWh. Biokaasun osuus tästä oli useita kymmeniä gigawattitunteja. Biokaasua ostettiin pääasiassa teollisuus- ja ravintolakäyttöön. Lisäksi Suomen Kaasuenergialla on juuri käyttöönotettu kaasun tankkausasema, jossa biokaasua arvioidaan myytävän vuositasolla useita gigawattitunteja. Suomen Kaasuenergian koko asiakaskunta on lisääntyvästi kiinnostunut biokaasun tarjoamasta puhtaasta CO₂-neutraalista vaihtoehdosta, ja biokaasun myynti on kasvanut vuodesta toiseen. Suurimpana haasteena biokaasun osalta on nähty korkeahko hinta ja saatavuuden riittävyys suurimmille asiakkaille.

Suomen Kaasuenergia suhtautuu pääosin myönteisesti jakeluvaihteen soveltamisalan laajentamiseen biokaasuun ja muuta kuin biologiasta alkuperää oleviin uusiutuviin nestemäisiin ja kaasumaisiin liikenteen polttoaineisiin. Haluamme nostaa tällä lausunnolla esiin biokaasumarkkinan tulevaisuuden kannalta keskeisiä asioita.

Pienten toimijoiden mahdollisuus hakeutua vapaaehtoisesti jakeluvaihteen alaisuuteen

Biokaasun liikenneasemien jakelutoimijat ovat usein sekä uusia että kooltaan varsin pieniä. Siksi on hyvä, että lakiin esitetään lisättäväksi soveltamisrajan (9 GWh/a) alle jääville jakelijoille mahdollisuus vapaaehtoisesti hakeutua jakeluelvoitteen alaisuuteen.

2) Hallituksen esityksen vaikutukset

Biokaasun energiasisältövero ja sen vaikutukset biokaasumarkkinaan

Biokaasun tuotannosta ja käytöstä vain pieni osa menee nykyisin liikennekäyttöön. Valtaosa biokaasusta menee muuhun käyttöön, kuten teollisuuden prosesseihin ja lämmön tuotantoon. Lakiehdotuksen mukaan biokaasun mukaan ottaminen jakeluelvoitteeseen edellyttää biokaasun verollepanoa. Tehdyssä taustaselvityksessä ja kansallisessa biokaasuohjelmassa biokaasun veroksi on kaavailtu lämmityspolttoaineiden mukaista energiasisältöveroa. Vuoden 2021 alusta energiasisältöveron suuruus on 10,33 euroa megawattitunnilta. Tehtyjen taustaselvitysten mukaan (esitysluonnoksen sivu 20) jakeluelvoite nostaa biokaasun markkinahinnan jopa kaksinkertaiseksi, jota kaavailtu vero nostaisi lisää noin 10 €/MWh. On suuri riski, että biokaasun markkinahinta nousee niin korkeaksi, ettei biokaasun käyttö teollisuudessa, lämmityksessä eikä myöskään ravintoloissa ole enää taloudellisesti mahdollista.

Tämä ei edistä biokaasumarkkinan kasvua vaan vaikutukset ovat päinvastaiset. Yleisesti hyväksyttynä tavoitteena on kasvattaa biokaasun tuotantoa ja biokaasumarkkinan kokoa. Jos ei haluta toimita tämän tavoitteen kanssa ristiriitaisesti ja sitä vastaan, biokaasun vero tulee rajata vain liikennebiokaasuun. Mikäli vero kohdistetaan laajemmin biokaasulle, heikentää se merkittävästi biokaasun kilpailukykyä ja vähentää biokaasun kokonaiskysyntää. Muualla kuin liikenteessä käytettävän biokaasun verottomuutta tulee jatkaa. Biokaasu on jätteistä valmistettu kotimainen CO₂-neutraali puhdas kierrätyspolttoaine, minkä ansiosta sitä tulee kohdella verotuksellisesti samalla tavalla kuin muitakin kotimaisia biopolttoaineita kuten esimerkiksi puuhaketta.

Biokaasumarkkinan tulevaisuuden kannalta keskeiset asiat ovat avoimna

Biokaasumarkkinan kehitystä jarruttaa epävarmuus markkinasääntöjen ja verotuksen kehityksestä tulevaisuudessa. Lisäksi valmisteilla olevan alkuperätakuulainsäädännön suhtautuminen nykyisiin biokaasuun sovellettaviin markkinasääntöihin on epäselvää. Markkinatoimijoilla ei ole tällä hetkellä tietoa siitä, kuinka biokaasua käsitellään vuodesta 2022 eteenpäin (esimerkiksi biokaasusertificaattien myöntäminen, rekisteri- ja mitätöntikäytännöt). Epävarmuus lainsäädännössä ja verotuksessa heikentää entisestään kykyä arvioida biokaasun saatavuuden ja hintatason kehittymistä tulevaisuudessa, vaikeuttaen biokaasun myyntiyhtiöiden toimintaa markkinoilla. Biokaasumarkkina on saatu vuosien kovalla panostuksella hyvin toimivaksi. Muutokset biokaasumarkkinaan vaikuttavassa lainsäädännössä ja verotuksessa eivät saisi heikentää biokaasumarkkinan toimivuutta ja tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksia.

Lain soveltamisen aloittamisen siirtäminen vuodella

Esitetyt lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan 30.6.2021. Soveltaminen biokaasun osalta on kaavailtu alkamaan 1.1.2022. Pidämme erittäin tärkeänä, että biokaasun veroratkaisut ja olennaiset säännöt (mm. biokaasusertifikaatit vs. alkuperätakuut) ovat selvillä viimeistään elokuun 2021 loppuun mennessä. Kaasun ja siten myös biokaasun myynti ja osto tapahtuu pääosin kalenterivuositain, minkä takia suuri osa myynti- ja ostoneuvotteluista käydään syksyllä. Biokaasun myyminen käy mahdottomaksi, jos biokaasun verotus ja säännöt eivät ole selvillä ajoissa ennen vuoden 2022 alkua. Mikäli on olemassa pienikin riski siihen, että avoimien asioiden ratkeaminen viivästyy myöhäiseen syksyyn 2021, tulisi vakavasti harkita lain soveltamisen aloittamisen siirtämistä yhdellä vuodella eteenpäin vuoden 2023 alkuun.

3) Kommentit lakiehdotuksiin ja niiden perusteluihin

-

4) Muut kommentit esitykseen

Yhteenveto

Lausuntomme tärkein asia on biokaasun kokonaiskysynnän ja biokaasun tuotannon kasvun varmistaminen. Tämä edellyttää sitä, että biokaasun valmistevero kohdistetaan vain niille toimijoille, jotka hyötyvät jakeluvaiheesta – siis biokaasun liikennekäyttöön. Muihin tarkoituksiin käytettävän biokaasun tulisi pysyä jatkossakin verottomana, jos ja kun tavoitteena ei ole tehdä biokaasun käyttöä teollisuudessa, lämmityksessä ja ravintolakeittiöissä mahdottomaksi.

Suomen Kaasuenergia Oy

Mika Paloranta

Toimitusjohtaja

Karinen Pekka
Suomen Kaasuenergia Oy